7/2276

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : BAPK0201AR-GE-940 - 535 06/05/**2004**
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı KAN.KAR.MÜD.' nün 08 Nisan 2004 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7095 sayılı yazısı.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Muhsin KOÇYİĞİT'in 6/458 esas no'lu sözlü soru önergesi iken, 7/2276-1664 esas no'lu yazılı soru önergesine çevrilen önergenin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Erkan MUMCU
Bakan

EKLER:
EK-1 Cevap (2 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

İsmet İnönü Bulvarı No:8 Emek 06100/ANKARA Tel: 2128800 Faks: 2128867

7/2276

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUHSİN KOÇYİĞİT'İN 7/2276-1664 ESAS NO'LU SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI

İnsanlığın, dünyada bilinen ilk yerleşim birimi M.Ö.9000 yılına uzanan tarihiyle, Diyarbakır'ın Ergani İlçesi Sesverenpınar (Hilar) Köyü sınırları içerisinde bulunan "Çayönü Antik Yerleşim Birimi"dir.

Bu yerleşim biriminde başlatılan, kazı çalışmaları, uzun zamandan beri yarıda bırakılmış durumdadır.

SORU: Çayönü antik biriminde mevcut, toprak altında bekleyen, insanlığın ortak-evrensel, kültürel değerlerini gün ışığına çıkarıp, dünya kültür varlığına katmak amacıyla, kazı çalışmalarını en geç ne zaman başlatmayı düşünüyorsunuz?

CEVAP : Diyarbakır İli, Ergani İlçesine bağlı, Hilar (Sesverenpınar) Köyü sınırları içinde yer alan Çayönü Tepesi'nde 1964-1987 yılları arasında, Prof. Dr. Halet ÇAMBEL ve Chicago Üniversitesi'nden Prof. Dr. Robert J. BRAİDWOOD başkanlığında çeşitli ülke üniversitelerinden uzmanların katılmasıyla üniversiteler arası ortak bir çalışma şeklinde kazı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 1987-1989 yılları arasında ise, İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Mehmet ÖZDOĞAN başkanlığında kazılar sürdürülmüştür.

Yapılan araştırmalar sonucunda; Çayönü insanlarının doğal çevre ortamı, beslenme ve evcilleştirme sorunları, barınak ve yapı türleri, teknolojik düzeylerine tanıklık eden araç ve gereçleriyle ellerinin diğer ürünleri ve bütün bunların oluşturduğu yaşayış düzeyleri gibi konularda ayrıntılı bilgiler elde edilmiş, zaman içindeki yerleri saptanabilmiştir.

Bugüne kadar yapılmış çalışmalar sonucunda, alan ve buradan elde edilen buluntular bilim alemine duyurulmuş ve istifadesine sunulmuştur.

Bilindiği üzere, ülkemizde 3386 sayılı kanun ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hükümleri doğrultusunda kazı çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Söz konusu Kanun'un 35. Maddesi'nde: "Bu Kanun hükümlerine tabi, taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarını meydana çıkarmak üzere, araştırma, sondaj ve kazı yapma hakkı Bakanlığa aittir. Bilimsel ve mali yeterliği Bakanlıkça takdir ve kabul olunan Türk ve yabancı heyet ve kurumlara araştırma izni Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile verilir. " hükmü yer almaktadır.

7/2276

Ülkemizin önemli yerleşmelerinden biri olan Çayönü'nde yeterli sayıda ve ilgili disiplinden deneyimli uzmanların yer aldığı, uzun vadeli finans kaynağını sağlayabilen üniversiteler, diğer bilim kuruluşları veya sponsorlarca desteklenen ekiplerce kazı çalışmaları yapılması gerektiğinden, bu şartları sağlayabilecek başka bilim adamlarınca söz konusu ören yeri için kazı talebi gelmesi durumunda konu Bakanlığımızca değerlendirilebilecektir.

Ancak, ülkemizde araştırmaya muhtaç bir çok alan bulunması nedeniyle, bilim adamlarından bu tür yerler için gelen başvurular değerlendirilerek izin verilmekte ve teşvik edilmektedir.